

Vánoční výzdoba na Siquijoru

Vánoce na Visajských ostrovech

text Monika Vacková foto autorka a Jiří Vacek

Ve vzduchu visela tak trochu již tradiční otázka: „Kam letos na Vánoce?“ V roce 2019 byl v oblíbě Omán a tatínek se k němu upínal. Ale jsou děti schopné šlapat samy dlouhé kilometry vyprahlou krajinou a bude to vůbec bavit i mě? „Jenže, kam tedy?“ Cestou vlakem z práce na mě v mobilu koukla nádherná fotka blankytného moře, bílých písčinych pláží a čerstvé zelené barvy. Až se mi z té nádhery zatajil dech. „To je ono, to potřebuji!“ Já v tu chvíli měla jasno. „Jirko, opravdu nechci do Ománu, chci na Filipíny!“

Přípravy

Spočítali jsme si dny dovolené, v mapě kontrolovali vzdálenosti na jednotlivých ostrovech, zjišťovali možnosti trajektových přeprav mezi ostrovy a stále přemýšleli, jak to uděláme s dětmi. Dcerka, prvňáčka, už za sebou dávno měla zkušenosti s jednodenními 50 kilometrů dlouhými výlety na kole. Čtyřletý synek s námi na jeho novém kole také leccos najel, denní nájezd 20 až 30 kilometrů pro něj nebyl problém. Ale vzhledem k věku tu stále byla potřeba alespoň občas si po obědě zdrímnout a každý den tolik kilometrů také ujet nemohl.

Přišli jsme s nápadem na tandemový závěs Follow Me. Děti budou moci samy jezdit všude, kde to půjde, a při delších cestách, kopcích, provozu, úprku před deštěm či tmou je připojíme. A aby děti byly na silnici aspoň trochu vidět, vybavili jsme je výraznými vlaječkami.

Přiletěli jsme na Vánoce

Filipíny mají 7107 ostrovů a ostrůvků. My si vybrali Visajské ostrovy a přileteli na ostrov Cebu.

Letěli jsme přes Amsterdam a Hongkong a po necelém dni na cestě jsme se objevili v rozpáleném a vlhkém hlavním městě ostrova Cebu City. Předem jsme měli domluvenou jen první noc přes Warmshowers u Němce Jense v centru města.

Jensova hospodyně nás zavedla do jedné ze zahradních chatek, kde byla jen jedna manželská postel. Nechtěli jsme si vymýšlet, když v oficiálním ubytování neplatíme za noc nic, a věřili, že se vyspíme. Mýlná představa. Po západu slunce nás na verandě atakovala hejna komárů. Na postel jsme se sice všichni vešli, ale moskytiéra nalepená přímo na nás na krajích postele a ještě s několika velkými oky neplnila svou funkci. Komáři měli celou noc žně. Noc

byla náročná a nakonec i krátká. Naše spání definitivně ukončilo od tří ráno zpívání koled a modliteb do tlampačů z nedalekého kostela. Vystrašeně jsme rozespali vyskočili z pelechu, co se to tu děje! Filipínci se pilně a dle tradic zvaných Missa di Galo připravovali na Vánoce! Na Cebu tímto začínají vánoční oslavy již od 16. prosince. A následuje série devíti vánočních mší vždy od třetí hodiny ranní... Jedna aklimatizační noc v Cebu City se tak protáhla na dvě.

Vánoční strom v Tagbilaranu, Bohol

Přesun na Bohol

Za vstupní místo na ostrov Bohol jsme si vybrali poklidnější městečko Tubigon, kam jezdí jen pár trajektů denně. Od Jense se sjelo takřka jen z kopce pár kilometrů do přístavu, kde jsme se museli sít s místními zvyklostmi a poměry a zjistit, jak se kupují lístky na trajekt, jaké jsou poplatky za kola, dětská kola a tak dále. Filipínské trajekty nemají nejlepší hodnocení a tu a tam se něco stane. A pro mě jako občasného klaustrofobika začínala po zahlédnutí lodi na přesun mezi ostrovy první velká výzva. Loď, vzhledově a uzavřeně připomínající ponorku, plnila se pomalu jak lidmi, tak nákladem, ve mně vzbuzovala rozpaky.

Se zatajeným dechem a knedlíkem v krku jsem usazená se synkem na klíně v zadní části plně vyprodané lodi sledovala uzavřenou kabiny. „Bože, snad to dopluje, kam má, a já tohle dám!“

Byla to úleva, když jsme přirazili k molu!

Obavy se naplnily

Na Boholu jsme měli dva cíle – Čokoládové hory a místního nártouna filipínského. Proti Cebu City byl Tubigon malá klidná vesnice, z které jsme po občerstvení vyrazili směrem do středu ostrova. Až do Sagbayanu jely děti samy. V městečku jsme děti připojili na Follow me a směřovali mírně do kopců do centra ostrova. V jednom stoupání jsem měla pocit, že se zadní kolo nějak divně chová, a rodina, kterou jsem zrovna

míjela, začala hlasitě volat a dramaticky gestikulovat. Podívala jsem se do zrcátka a okamžitě zkoprněla. „Jirko, zastááá, synek spí!!!“

Se spícím synkem jsem přešla na druhou stranu silnice do obchůdku té samé rodiny. To už se Jirka s Baruš vracel a Péťa rozlepil oči. „Ty jsi usnul? Jsi unavený?“

„Ne, nespál, nejsem,“ vrátila se mi rozpačitá odpověď a synek se na lavičku sotva dokolíbal.

Do Carmen to bylo ještě asi 15 kilometrů, a tak bylo třeba synka nabudít. Dvě často rušené noci, let a časový posun mrňouse poznamenal. Následoval odpočinek a poté léčba únavy cukrovým šokem. Dostal sušenky a to, co doma málokdy – hrnek studené Coca-Coly. Zabralo to.

Čokoládové hory

Pár kilometrů od povinné zastávky se nám po pravici zjevily první cukrové homole. Doprovázely nás spolu s přibývajícím dešťovým mrakem a posléze s prvními kapkami deště až do večerního cíle, města Carmen.

Synek denní únavu zcela překonal a definitivně odpadl až v nalezeném ubytování. První jízdní den končil po 48 kilometrech. Z toho děti ujely samy pětadvacet. První den jsme míjeli několik označených vyhlídek na okolní zajímavé hory, ale my si trpělivě počkali na další den. Krajina Čokoládových hor je famózní. Sotva jsme se stačili vystřídat na vyhlídce, občastnila nás další

teplá tropická průtrž mračen. Ten den nebyla zdaleka poslední. Průběžně jsme se celý den schovávali za podpory místních i pod přístřešky na jejich pozemcích.

Těšíme se na nártouna

Jen co nám Čokoládové hory zmizely z dohledu, vjeli jsme do přírodní rezervace Rajah Sikatuna, do oblasti s původním lesem, kde lze na vlastní oči vidět nártouna filipínského. Na Boholu je i několik motýlích volíer a do jedné z nich jsme se po cestě podívali. Poblíž Bilaru jsme už ale byli všichni celá natěšení, že zanedlouho spatříme ikonu ostrova.

Návštěvníci centra si mohou nártouny prohlédnout z okružní stezky, kolem které se vyskytuje několik jedinců ve vegetaci krčících se před kapkami deště pod stříškou z listů. V jejich blízkosti stojí pečovateli dohlížející na nártouna i návštěvníky. Roztomilý malinkatý nártoun s velkými kukadly velký asi jako dlaň nikoho z nás nezklamal. A věřím, že ani ty návštěvnícké davy. Je to opravdu zážitek vidět tohoto malého tvora ze vzdálenosti 1,5 až 2 metry.

Hrncárny

Mířili jsme na přidružený ostrůvek Panglao s vyhlášenou bílou pláží Alona. Po pár dnech na ostrovech jsme si navykli na místní stravu a malé domácí restaurace, kde základ tvoří vždy ryže a k ní se vybírá podle chuti z hrnců a podnosů. Familiárně jsme

Kompletní tým s kompletní výbavou, Siquijor

První cesta lodí za námi, jsme na Boholu

Vcholky Čokoládových hor ostrova Bohol

Pěší výlet k vodopádu Cambugahay

Nártoun filipínský

jim říkali „hrncárny“. Největší nabídka a nejoblíbenější strava se našla vždy po ránu a jistota teplého pokrmu bývala ještě v obědových hodinách. Jak den postupoval, nabídka se zmenšovala a plno těchto rodinných restaurací postupně zelo prázdnotou. Filipínci tak pomalu měnili naše stravovací návyky. Po ránu jsme se plně nasýtili vařeným teplým jídlem a pak doufali, že ještě cestou něco objevíme.

Horší to bylo v oblastech, kde nebylo nic. V tu chvíli jsme museli vzít za vděk stánky Angel's s hamburgery, které nám ale po pár dnech nucené konzumace začaly lézt krkem.

Ostrůvek Siquijor. Ne, nejdřív tajfun!

Na Štědrý den jsme opouštěli pláž Alonu a ostrůvek Panglao a vraceli se na Bohol. Tentokrát do města Tagbilaran, kde je největší přístav a možnost spojení s dalšími přilehlými ostrovy. Naším dalším cílem byl jižněji položený ostrůvek Siquijor.

Dopoledne převládala šedivá obloha a odpoledne, když jsme dojížděli do Tagbilaranu, nás provázela souvislá dešť. Kola nám v ubytování schovali do garáže pod hotelem, brašny jsme odložili v pokoji a vyrazili pěšky do blízkého přístavu koupit lístky na trajekt na následující den. U pokladu nervózně postávali lidé. Místní jsou povětšinou v dobré náladě, ale zde bylo cítit, že je něco jinak. Až cizinci s batohy na zádech nám situaci přiblížili.

„Zítřka mi letí letadlo z Cebu a já se tam kvůli tajfunu nedostanu. Lodě dnes nejezdí,“ pronesla zkroutěně mladá turistka.

„Jak kvůli tajfunu, kde je tajfun?“ nechápavě jsme koukali kolem sebe, nad sebe i na sebe.

Do této chvíle jsme počasí extra neřešili a jen namátkově koukli na meteoradar. Nad Boholem se to jevílo jako normální dešť. O tom, že by nás mohl zrovna teď a tady potkat či zastavit tajfun, nebo že je v blízkosti Filipín, jsme neměli ani tuhu.

I když moře zde bylo klidné, praxe na Filipínách je taková, že se shora zavelí a lodě nesmí plout, dokud nepadne další rozhodnutí. Lodě tak často stojí i několik dní dokonce také v přístavech, kde se jich tajfun moc netýká. A to byl i náš případ. Tento tajfun napáchal větší škody až na severu Bantayanu, ostrůvku nad Cebu, kam jsme měli později také namířeno.

Štědrý večer

Než jsme se vrátili do hotelu, udělali jsme na mobilu rezervaci pokoje i na následující noc. „Snad nám tu dvě noci budou stačit!“ Na ty další bylo vyprodáno.

Ráno děti od Ježíška našly pod polštářem a v punčoše na dveřích pokoje pár sladkostí. „Mami, snad se ten Ježíšek stavil u nás doma?! Co bysme tady s dárky dělaly, jak bysme je přece vozily a přivezly domů,“ mudrovaly spokojené děti.

Konečně Siquijor

Brzy po ránu vyrazil Jirka do přístavu a nadšený se vrátil s lístky na trajekt. „V 10.50 vyplouváme!“ Dvě noci tu stačily.

Tentokrát jsme seděli v otevřené části lodě poskytující dobré výhledy na okolní ostrůvky. Cesta vesele ubíhala i díky zpěvu vánočních koled, který předvedl personál lodi.

Filipíny nejsou tak rovinaté, jak by se mohlo zdát. Vždy je uprostřed ostrova nějaké pohorí, hora či sopka a i kolem pobřeží se terén často dost vlní. To se projevilo hned po vylození v Lareně, vyškřábat se z přístavu do městečka nebylo jen tak. Ve stejném duchu, tedy neustále nahoru a dolů, probíhal přejezd do Lazi, kde jsme zakotvili na dvě noci, a volný den využili k vycházce k nedalekým vodopádům Cambugahay. Vybrali jsme ty nejbližší a asi nejnavštěvovanější. V malebných kaskádovitých tůňkách se koupala spousta lidí, ale ani to nám nezkazilo dojem z moc pěkné přírodní atrakce.

Balete tree

Přesouvali jsme se na západ ostrova, do San Juanu. Městečka pro milovníky bílých pláží a potápění. Než jsme tam dojeli, při-

pravil nám synek perné chvílky. Škrábali jsme se v horku do kopce a čím dál více pokukovali po hrncárnách. Blížil se vrchol kopce, ale i čas oběda. Nejen dcera si zoufala, že má hlad. Vrchol vybízel k příjemnému posezení, nejlépe s obědem. Zbývalo jen najít restauraci.

S Jirkou jsme pokukovali po obou stranách silnice a neustále usměřňovali synka, který se toho dne rozhodl, že nám to v kopci natře a jezdit stále více vpředu. Kus před námi stála příjemně vypadající restaurace a u ní se lámala cesta zase dolů. Než jsme se stačili rozkoukat a společně k ní zamířit, synek šlápl do pedálů a spustil se z kopce! V tu chvíli ho asi opustil pud sebezáchovy a nám nastaly starosti, ať se hlavně nerozbije! Šlapal jako blázen i z příkrého kopce a vlnil se na malém 20" kole okolo krajnice. Když viděl, že ho chce tatínek dohnat, měl tendenci se ještě více rozjet. Oběma nám bylo špatně a hlavou lítaly všechny možné katastrofické scénáře. Jirkovi se povedlo dohnat synka až u Balete tree.

My rodičové totálně v šoku, dcera našťvaná, že jsme přešli restauraci, a synek rozesmátý, jaká sranda to byla. Byl jak

smyslů zbavený. Vychovávejte ale „po česku“ dítě na parkovišti jedné z největších atrakcí ostrova, u velkého fíkovníku starého přes 400 let s magickým pramenem vyvěrajícím přímo pod jeho kořeny, a ke všemu před milovníky dětí, před Filipínci. V jejich očích jsme v tu chvíli byli za největší bastardy páchající zlo na malém dítěti, když jsme jako smyslů zbavení na něj oba jen křičeli. Co se ten den honilo mladšovi hlavou, těžko říci. Nebo ho nějak ovlivnil ostrov, kterému se kvůli místním šamanům říká tajuplný? To už nevíme. Díky bohu, dopadlo to dobře.

Negros

Přepluli jsme se na největší ostrov naší cesty, konkrétně do hlavního města jižní části ostrova Negros, do Damaquete. Siquijorský vesnický klid byl tu tam, ale město nabízelo zase jiné možnosti. Zdržen v Tagbilaranu způsobilo, že jsme se rozhodli přejet Negros po východním pobřeží na sever, ne ho přejíždět. Čekaly nás nejdlejší denní etapy, mezi 50 až 70 kilometrů.

Velká část, hlavně ta jižní polovina, ostrova je o cukrové třtině. Čím víc jsme se

blížili k Bais, tím více cukrové třtiny kolem nás bylo a častěji jsme přejížděli nebo viděli koleje bývalé úzkokolejky a na nich pár zbloudilých starých vagonků. Před ohromným cukrovarem nás potěšil parčík se starou parní lokomotivou.

I když jsme se často pohybovali v blízkosti moře, začínali jsme se smířovat s tím, že na Negrosu to nebude o koupání. Přístup do vody nebyl ideální a pláží bylo cestou jen několik. Většinou malých a plných místních. Ostrov Cebu jsme měli z Negrosu každodenně na dohled.

Negros je celkem hustě obydlený. Filipínci mají rádi psy, ale těch jsme se tu bát opravdu nemuseli. Volně pobíhající pejsci byli přítulní a hlavně klidní jako samotní Filipínci. A když už někdo měl ostřejšího jedinca, nepouštěl ho mezi lidi, byl přivázan u domku na laně. To byla příjemná změna proti Střední a Jižní Americe, kde nás rozrušení psi často atakovali. Horší to bylo s pálením odpadků poblíž domků. Hustým kouřem jsme projížděli několikrát denně. A zrovna tady na Negrosu byl kouř jednou tak hustý a štiplavý. Pěta při vjetí do něj zavřel oči a šlapal jako o život, až mi narazil do zadního kola a rozplácl se na silnici. Seděl si ruce i nohy, a pak se pár dní bál na kole projíždět dým.

Negros má milovníkům přírody každopádně co nabídnout. Tím nejznámějším jsou NP Twin Lakes, vulkán Kanlaon nebo tře-

ba další Čokoládové hory. Pravda, není jich tu tolik jako na Boholu, ale pohled na ně vůbec neurazí. My jsme si jich ze silnice zase užili.

Silvestr a Nový rok

Silvestrovskou noc jsme strávili ve městě Jimalalud, kde se při západu slunce zavřely všechny obchůdky a jediná otevřená pizzerie nabízela pouze chlazené pití. Začínali jsme se bát, že se tu nejspíš potrápíme hladu. S dětmi a pár místními jsme se usadili ve vánočně světlou nazdobeném parku s dětským hřištěm a pookřáli, až když se za plotem otevřel karavan s hamburgery a stánek s ovocem. Byli jsme široko daleko jedinými cizinci. V půl desáté bylo zřejmé, že děti do půlnoci nevydrží, tak jsme nečekali ani my a šli nabrat síly do dalšího dne.

Na Nový rok jsme přešli do severní části ostrova, do druhé správní oblasti Negrosu. Sever není navštěvovaný tak často turisty, a tak zmizely i nabídky ubytování na webových serverech a my se museli spoléhat, že něco někde najdeme. Ve Vallehermoso nás přivítal déšť, následovalo brzké zjištění, že tu není žádný bankomat, a nám se kriticky ztenčila hotovost. A hlavně, jediné ubytování, které jsme po delším projíždění městečka zahlédli, vypadalo uzavřeně. Až po hodině váhání s přicházející tmou jsme se rozhodli zavznit.

STATISTIKA

Termín: 16. 12. 2019 – 13. 01. 2020

Navštívené ostrovy: Cebu, Bohol, Panglao, Siquijor, Negros, Bantayan a Virgin Island. Na ostrově Mactan leží mezinárodní letiště Cebu.

Počet dní: 29, z toho na Filipínách 27

Jízdních dní: 19

Ujeté kilometry: 781 km

Děti ujely samy bez Follow me: 312 km

Počet trajektů: 5 plus vahadlová loď na Virgin Island

Kola: rodiče UB.bike, děti Apache 20", Amulet Tomcat 20"

Let: Cathay Pacific (PRG-AMS-HKK-CEB)

Cena letenek za rodinu: 64 726 Kč, kola byla zdarma v rámci váhového limitu

Náklady na ostrovech: 18 850 Kč

„Vy tu jste s dětmi?! Na kolech! Ony jezdí samy?! Páni! Já jsem dnes dala hospodyně volno, že bude na Nový rok zavřeno, ale pojdte dál. Já vás samozřejmě ubytuji!“

Naráz jsme se ocitli v krásném ubytování ještě s hezčím dvorkem, který byl vyzdoben australskými motivy s ohromným klokanem.

„Proč tu máte tolik Austrálie?“ vyzvídala jsem u majitelky.

„Otec mých dětí je Australan a dcera studuje výtvarnou školu v Bacolodu, hlavním městě severní části Negrosu. To vše malovala ona.“

S koly nás nalodili jako první, čekala nás tři hodinová plavba z Negrosu na Bantayan

Večerní průzkum pláží u San Juanu, Suquijor

Pestré jeepney a spokojené děti na Negrosu

Předposlední etapa byla hodně kopcovitá, ale příroda kolem nás krásná, Cebu

A my máme všichni tak rádi Austrálii... Hotovost jsme sehnali druhý den v San Carlos.

Cadiz a stanování v přístavu

Na Bantayan jezdí lodě z Cadizu. Tušili jsme, že nejspíš vyplouvají ráno, ale více jsme nevěděli. Z centra Cadizu nás ochotní Filipínci nasměrovali zpět na východ města, do přístavu. Při vjezdu jsme se u kontroly přesvědčili, že jsme tu správně a zbývalo přejet kilometr po molu. V terminálu posedávalo pár lidí a obsluha se s námi dala hned do hovoru.

„Asi máte štěstí, ráno by mohly vyplout lodě na Bantayan. Dnes totiž nevyjely.“

„A v kolik ráno?“

„No, to se ještě upřesní, ale bývá to mezi šestou až osmou.“

Co teď. Měli jsme hlad a nepřesnou informaci, kdy se po ránu dostavit na terminál. Vydát se sem odněkud na pátou nás celkem děsilo. Nejsme moc ranními ptáčaty.

„Večeři seženete támhle, vaří moc dobře!“ ukazoval na hrncárnu v rohu mola. „A noc můžete trávit klidně tady v hale, jako ostatní. Někteří tu na loď už čekají druhý den.“

„Za terminálem mají travnatý plácek, stan máme, toaleta a voda je uvnitř a ráno nám neujedou nebo lístky snad nevyprodají,“ konstatoval Jirka.

Při stavění stanu nás z oken sledovala již plná hala čekajících pasažérů. A venku okukovali zaměstnanci terminálu. Lístky se večer koupit ještě nedaly. Prý až ráno.

„Bude se vyplouvat až v osm,“ zněla poslední informace, než jsme se definitivně zabydleli ve stanu.

Chvilku po šesté ráno kdosi volá: „Pojďte si koupit lístky, vyplouváme v sedm a vy půjdete první na loď.“

Zavládlá panika! Jirka vyběhl pro lístky a já s dětmi začala balit stan. Čekali jsme cokoliv, jen ne velkou vahadlovou loď pro 162 pasažérů. Jak řekli, tak udělali, první jsme nastupovali my a naše kola.

Jen jsme se odrazili od „břehu“, začaly naše děti křičet: „Mami, naše helmy!“

Spadly ze střechy z řídítek kol rovnou do vody. Kdo seděl na levoboku, z okének se je pokoušel vylovit. Podařilo se je zachránit až bidlem ze střechy.

Dovolená

Na Bantayan se proplouvalo mezi malými obydlími ostrůvky a byla to naše nejdelší plavba. Díky českému známému, který zde toho času žil, jsme měli zajištěné skvělé ubytování 300 metrů od pláže a centrum Santa Fe za rohem.

Příjemné místo doplňovala přítomnost usměvavého transsexuálního recepčního. Od prvních dní na Filipínách jsme převle-

čených kluků za holky viděli nespočet. To, že jsou to kluci, oproti Thajsku na Filipínách odhalíte okamžitě. Děti se často ptaly, proč je tu tolik kluků v sukničkách, na podpatcích, zmalovaných či jen v upnutých tričkách a legínách. Ale na to jsme jim nedokázali odpovědět.

Bantayan je synonymem tropického ráje. Proto byl i cílem naší „dovolené“. I tak jsme na kolech s dětmi nezapomněli a ostrůvek celý objeli. V severní části ostrova nám nedávno tajfun připomněly polámané banánovníky a narychlo několik opravených střeš.

Mangrovy, lagunky, bílé prázdné pláže a místa s krásnou přírodou jsou tu všude. Turistů bylo na ostrově rozumně a na severu skoro žádní cizinci. Pláže byly poloprázdné.

Nasát historii tohoto ostrova neuškodí v Kota Parku na nejsevernějším cípu ostrova u ruin bývalé pevnosti. Tento park doznal od naší návštěvy obnovy. Zajímavá je také prohlídka velkého farního kostela sv. Petra a Pavla v Bantayanu.

Pobyt v Bantayanu jsme si nakonec prodloužili z pěti nocí na šest a poslední celý den strávili v blízkém ostrůvku Virgin Island. S dětmi jsme si užili plavbu na vahadlové lodi a o jedinou šnorhlovací soupravu, kterou jsme s sebou na Filipínách měli, jsme se tu celý den prali.

Návrat na Cebu

Do odletu nám zbývaly dvě noci a předchozí dva dny opět nejezdily trajekty. Ostrůvek se nám při našem pobytu měnil před očima. Na veřejných místech se objevila pestrá výzdoba se sochou či obrazem Jezulátka. Blížil se vůbec největší svátek roku na Cebu a v okolí, svátek Sinulog. Místní byli veselejší a celí natěšení na blížící se oslavy. „Neodjíždějte, zůstaňte tu ještě s námi. Sinulog je moc pěkný.“

Ale my nemohli. Hlavní oslavy bychom stejně již kvůli odletu nestihli a nechtěli jsme riskovat, že opět nepojedou trajekty a my bychom se na letiště v Cebu vzdáleném asi 120 kilometrů od přístavu museli přesunout na jeden zátah.

Do blízkého přístavu v Santa Fe jsme vyrazili po páté hodině ránní. V šest nám odplouvala loď.

Manolo

Horko toho dne bylo opravdu nesnesitelné, slunce nás v kopcích spalovalo a časté zastávky na chlazené pití nás zachraňovaly. Stoupali jsme do největšího kopce trasy a jak na potvoru nikde nebyla žádná restaurace, hrncárna ani občůdek s občerstvením.

Jirka byl kus před námi a po poslední zátažce vidím, jak se s někým baví a ten někdo k němu přichází s lahví orosené Coca-Coly.

„Tam je snad nějaký anděl,“ myslela jsem si.

Následovalo pozvání na jeho zahradu s víkendovou chatkou. Sympaťák Manolo nás provedl zahradou, kde krom slepic, krůt a koz, měl i kůzlátko, které se narodilo zrovna včera. Na ohromné zahradě rostlo všechno možné.

„Znáte motýlí květy?“ A už nám z nich připravoval modrofialový čaj. Nestačili jsme vstřebávat, co se kolem nás děje a kde jsme se to ocitli. Výhled z vrcholu do dalekého okolí byl taktéž úžasný.

„Jestli chcete a líbí se vám tu, můžete tu přespat,“ přišla nabídka po hodině společného povídání. S velkým díky jsme ale odmítli. Do Cebu jsme to měli ještě dalších 90 kilometrů. Nechtěli jsme poslední den uhnat děti.

„Dobře, ale máte tu vždy dveře otevřené.“

„Děkujeme za vše, musíme jet dál.“

Setkání s Manolem nás nabilo do dalších kilometrů. I když jsme netušili, kde budeme spát, bylo nám to jedno. „Ono se to vyrbí.“ Naše kola se nakonec zastavila na benzínce, kde nám ochotné dámy uvolnily jednu z místností.

Byla sobota a dojezd do Cebu City probíhal v hustém provozu a zabydlenou oblastí. V centru města se chodníky kolikrát nedaly použít ani pro chodce, natož pro kola. A tak jsme s dětmi posledních šest kilometrů jeli v totální zácpě u krajnice. Jízda to byla velmi pomalá a únavná.

U Jense jsme tentokrát poprosili o normální pokoj, abychom se před letem trochu prospali.

Odlet domů

Cesta autem s koly na letiště proběhla nečekaně rychle. V neděli naprosto zmizel provoz a my si připadali jak v jiném městě. Nikde nikdo nebyl.

Na obrazovkách v letadle se nám objevila trasa do Hongkongu. Tam už byla cítit nervozita. Už za pobytu na Filipínách jsme vnímali zprávy o novém viru v Číně a atmosféra na letišti byla tímto poznamenaná. Letadlo bylo plné Číňanů a Asiátů, my Evropané jsme byli ve značné menšině.

Jak to pokračovalo s virem, všichni víme. Na dvouleté výročí naší výpravy na Filipíny námi navštívené ostrovy smetl tajfun Rai (16. 12. 2021) a Filipíny byly takřka do půlky roku 2022 pro návštěvníky „zvenčičí“ stále uzavřené. Až 21. července 2023 se zrušila i poslední omezení a ostrovy jsou

PRAKTICKÉ INFORMACE

Ostrovní stát Filipínská republika

Počet ostrovů: 7107

Bezvízová povinnost do 30 dní

Měna: Filipínské peso (PHP), 100 PHP cca 50 Kč
V supermarketech či restauracích typu McDonald, Jollibee je možné platit kartou. V menších městech může být problém nalézt bankomat. ATM Bank of Philippines (BPI) byl jeden z mála s výběry do 20 000 PHP.

Odletová daň cca 600 PHP (teď již většinou bývá součástí letenky, náš případ s Cathay Pacific)

Klima: je vlhké a tropické. Průměrné denní teploty 25 až 32 °C. Nejvyšší teploty jsou od dubna do května v období sucha a nejnižší od prosince do února. Od června do listopadu je období dešťů a tajfunů, kdy spadne až 500 mm srážek měsíčně a vlhkost vzduchu často dosahuje až 100 %.

Aktuální předpověď na www.pagasa.dost.gov.ph či v aplikaci Pagasa.

Voda: pitná voda v kohoutcích není, nutno kupovat. Možností jsou balené vody či návštěva „water station“, kde čistí vodu a naplňují do barelů.

Ochotně nám naplňovali i naše cyk listické lahve. V hotelech byla všude k dispozici voda v barelech v neomezeném množství.

Provoz: Na Cebu, hlavně v okolí Cebu City, byl značný. (Tedy až na neděli.) Nejklidnější provoz byl na Siquijoru, následoval Bohol, na Bantayanu klid rušily nákladáky s vejci a na Negrosu velká nákladní auta s cukrovou třtinou. Město Cadiz bylo přeplněno tuk-tuky. Na silnicích potkáte nejvíce motorek. Hromadná doprava je řešena jeepney (barevná auta v kombinaci džípu a autobusu pro cca 16 osob), bohužel nejen ony produkují velké množství zplodin, a tak jízda ve městech nebyla z tohoto důvodu úplně příjemná. Řidiči jsou obezřetní a sledují provoz a dění na silnici. S dětmi jsme se na filipínských silnicích nebáli.

opět přístupné všem bez podmínek. Děti tu a tam zavzpomínají a ptají se, kdy zase na Filipíny pojedeme...

Zapadlá silnička na Bantayanu

Sušák na prádlo, Bantayan

Na trhy s dary moře narazíte na Filipínách kdekoliv, Cebu